ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 3ης Μαΐου 1990 *

Στην υπόθεση C-2/89,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Centrale Raad van Beroep της Ουτρέχτης προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Bestuur van de Sociale Verzekeringsbank, διαδόχου του Raad van Arbeid, Eindhoven, **Κάτω Χώρες,**

και

Κληρονόμων και/ή δικαιοδόχων του G. J. Kits van Heijningen,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), καθώς και του άρθρου 73, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73), όπως τροποποιήθηκε,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. N. Κακούρη, πρόεδρο τμήματος, F. A. Schockweiler, G. F. Mancini, T. F. O'Higgins, M. Díez de Velasco, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Tesauro
γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Sociale Verzekeringsbank, εκπροσωπούμενη από τους B. H. ter Kuile και E. H. Pijnacker Hordijk, δικηγόρους Χάγης και Βρυξελλών αντίστοιχα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

— η ολλανδική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον H. J. Heinemann, γενικό γραμματέα ad interim στο Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον B. J. Drijber, μέλος της νομικής της υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση,

αφού άκουσε, κατά τη συνεδρίαση της 6ης Φεβρουαρίου 1990, τις προφορικές παρατηρήσεις της Sociale Verzekeringsbank, εκπροσωπούμενης από τον δικηγόρο E. H. Pijnacker, της ολλανδικής κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον J. W. de Zwaan, και της Επιτροπής,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 22ας Φεβρουαρίου 1990,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 28ης Δεκεμβρίου 1988 που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 5 Ιανουαρίου 1989, το Centrale Raad van Beroep υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, πέντε προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), καθώς και του άρθρου 73, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73), όπως τροποποιήθηκε.

2 Τα ερωτήματα ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της διευθύνσεως της Sociale Verzekeringsbank, διαδόχου του Raad van Arbeid του Eindhoven, και των κληρονόμων και/ή δικαιοδόχων του G. J. Kits van Heijningen, με αντικείμενο τη χορήγηση στον τελευταίο οικογενειακών επιδομάτων δυνάμει του Algemene Kinderbijslagwet (ολλανδικού γενικού νόμου περί οικογενειακών επιδομάτων, εφεξής: AKW).

3 Ο Kits van Heijningen, κάτοικος Βελγίου, εργαζόταν μέχρι την 1η Νοεμβρίου 1983 στην εταιρία Philips NV του Eindhoven. Την εποχή που εργαζόταν εκεί, ασκούσε παράλληλα δραστηριότητα καθηγητή σε ολλανδικό ίδρυμα όπου παρέδιδε μαθήματα επί δίωρον κάθε Δευτέρα και Σάββατο. Ο Kits van Heijningen επέστρεφε στο Βέλγιο αυθημερόν. Την 1η Νοεμβρίου 1983 συνταξιοδοτήθηκε από την εταιρία Philips. Συνέχισε πάντως να ασκεί τη δραστηριότητα του εκπαιδευτικού όπως και προηγουμένως.

4 Με αίτηση που υπέβαλε στις ολλανδικές αρχές, ο Kits van Heijningen ζήτησε τη χορήγηση οικογενειακών επιδομάτων δυνάμει του AKW για το πρώτο τρίμηνο του 1984 και για τα δύο σπουδάζοντα τέκνα του. Με έγγραφο της 24ης Ιουλίου 1984, το Raad van Arbeid του Eindhoven απέρριψε την αίτησή του. Το Raad van Arbeid στήριξε την απόφασή του αυτή στο γεγονός ότι, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, του AKW, δικαιούται οικογενειακών επιδομάτων επί τρίμηνο εκείνος ο οποίος είναι ασφαλισμένος την πρώτη ημέρα του αντίστοιχου τριμήνου. Κατά το Raad van Arbeid, ο Kits van Heijningen ήταν ασφαλισμένος μόνο τις ημέρες κατά τις οποίες ασκούσε τις διδακτικές δραστηριότητές του. Επειδή δε η πρώτη ημέρα του πρώτου τριμήνου του 1984 δεν ήταν ούτε Δευτέρα ούτε Σάββατο, δεν πληρούσε την επιβαλλόμενη με το άρθρο 11, παράγραφος 1, του AKW προϋπόθεση, σύμφωνα με την άποψη του Raad van Arbeid.

5 Ο Kits van Heijningen άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως ενώπιον του Raad van Beroep του 's-Hertogenbosch, το οποίο με απόφαση της 1ης Ιουλίου 1985 ακύρωσε την προσβληθείσα απόφαση. Το Raad van Arbeid άσκησε έφεση κατά της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του Centrale Raad van Beroep. Κρίνοντας ότι η διαφορά εγείρει σειρά προδικαστικών ερωτημάτων που άπτονται του κοινοτικού δικαίου, το Centrale Raad van Beroep, ανέστειλε τη διαδικασία και με Διάταξη της 28ης Δεκεμβρίου 1988 υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

« 1) Μπορεί για την εφαρμογή των κοινοτικών διατάξεων περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων να θεωρηθεί ως πραγματική απασχόληση η (παλαιότερα ασκούμενη ως δευτερεύουσα) δραστηριότητα καθηγητή με μερική απασχόληση που συνίσταται σε παραδόσεις επί δίωρον εβδομαδιαίως από συνταξιούχο εργαζόμενο και μετά τη συνταξιοδότησή του;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, η απασχόληση αυτή — όπως και η προηγουμένως ασκηθείσα κύρια δραστηριότητα στο έδαφος κράτους μέλους διαφορετικού από εκείνο στο οποίο ο συνταξιοδοτηθείς εργαζόμενος κατοικεί και στο οποίο επιστρέφει μετά την εργασία του — οδηγεί σε εφαρμογή της νομοθεσίας του πρώτου κράτους μέλους — ενόψει του άρθρου 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 — μόνο για τις ημέρες παραδόσεως

μαθημάτων ή και για τις ενδιάμεσες ημέρες κατά τις οποίες ο ενδιαφερόμενος εργαζόμενος δεν ασκεί καμιά απολύτως επαγγελματική δραστηριότητα;

3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως επί του πρώτου ερωτήματος, ερωτάται αν η νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ασκήθηκαν για τελευταία φορά οι κύριες δραστηριότητες εξακολουθεί να εφαρμόζεται, σύμφωνα με τον εξαγγελλόμενο στο προαναφερθέν άρθρο 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), κανόνα, ακόμη και μετά την ημερομηνία συνταξιοδοτήσεως του εργαζομένου;

4) Αν υποτεθεί ότι η νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ασκούνται ή ασκήθηκαν οι προαναφερθείσες δραστηριότητες εφαρμόζεται ακόμη και μετά τη συνταξιοδότηση του εργαζομένου — ενόψει του άρθρου 13, παράγραφος 2, περίπτωση α) — μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν είναι αντιτάξιμες στον ενδιαφερόμενο συνταξιοδοτηθέντα εργαζόμενο ρήτρες κατοικίας κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, initio και περίπτωση α), του AKW, αποκλειστικά και μόνο λόγω της παραπομπής από τη μόλις αναφερθείσα διάταξη στην εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία;

5) Αν υποτεθεί ότι αυτό δεν ισχύει, μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν είναι αντιτάξιμες έναντι του ενδιαφερόμενου συνταξιοδοτηθέντος εργαζομένου ρήτρες κατοικίας κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, initio και περίπτωση α), του AKW, δυνάμει του άρθρου 73, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71;»

6 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης, η εξέλιξη της διαδικασίας και οι γραπτές παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

Επί του πρώτου ερωτήματος

7 Όπως προκύπτει από τη Διάταξη παραπομπής, το εθνικό δικαστήριο με το πρώτο ερώτημά του ερωτά κατ' ουσίαν αν εκείνος που ασκεί έμμισθη δραστηριότητα, συνιστάμενη σε απασχόληση δύο ημερών εβδομαδιαίως ανά δίωρον, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71.

8 Το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 ορίζεται στο άρθρο 2. Κατά την παράγραφο 1 της εν λόγω διατάξεως, ο κανονισμός 1408/71 εφαρμόζεται, ιδίως, « σε μισθωτούς ή μη μισθωτούς που υπάγονται ή υπήχθησαν στη νομοθεσία ενός ή περισσοτέρων από τα κράτη μέλη και είναι υπήκοοι ενός από τα κράτη μέλη ».

9 Ο όρος « μισθωτοί » που χρησιμοποιείται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 καθορίζεται στο άρθρο 1, περίπτωση α). Ως μισθωτός νοείται κάθε πρόσωπο, το οποίο είναι ασφαλισμένο στο πλαίσιο ενός από τα αριθμούμενα στο άρθρο 1, περίπτωση α), συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως κατά των περιπτώσεων και υπό τις προϋποθέσεις που παρατίθενται στην εν λόγω διάταξη.

10 Πρέπει να τονιστεί ότι, όπως είναι διατυπωμένα το άρθρο 1, περίπτωση α), ή το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71, ουδόλως μπορεί να συναχθεί ότι ορισμένες κατηγορίες προσώπων δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού λόγω του χρόνου ασκήσεως των δραστηριοτήτων τους. Κατά συνέπεια, ως εμπίπτων στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 πρέπει να θεωρηθεί εκείνος που πληροί τις επιβαλλόμενες με το άρθρο 1, περίπτωση α), σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού προϋποθέσεις, ανεξάρτητα από τη διάρκεια της εργασίας του.

11 Πρέπει κατά συνέπεια στο πρώτο ερώτημα να δοθεί η απάντηση ότι ο ασκών έμμισθη δραστηριότητα, συνιστάμενη σε απασχόληση δύο ημερών εβδομαδιαίως ανά δίωρον, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 1, περίπτωση α), σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, του ανωτέρω κανονισμού.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

12 Καταρχάς, πρέπει να τονιστεί ότι, όπως έκρινε επανειλημμένα το Δικαστήριο, οι διατάξεις του τίτλου ΙΙ του κανονισμού 1408/71, τμήμα των οποίων αποτελεί το άρθρο 13, συνιστούν ένα πλήρες και ομοιόμορφο σύστημα κανόνων άρσεως συγκρούσεως (βλέπε ιδίως απόφαση της 10ης Ιουλίου 1986, Luijten, 60/85, Συλλογή 1986, σ. 2365). Με τις εν λόγω διατάξεις δεν σκοπείται μόνο η αποφυγή της παράλληλης εφαρμογής περισσοτέρων εθνικών διατάξεων και των εξ αυτών δυνάμενων να προκύψουν περι-

πλοκών, αλλ' επίσης και η αποφυγή του ενδεχομένου τα υπαγόμενα στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 πρόσωπα να στερούνται προστασίας σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως λόγω ανυπαρξίας οποιασδήποτε εφαρμοστέας νομοθεσίας.

13 Συναφώς, το άρθρο 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), του κανονισμού 1408/71 ορίζει ότι, υπό την επιφύλαξη των άρθρων 14 έως 17, « το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος κράτους μέλους υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους αυτού, ακόμη και αν κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους ή αν η επιχείρηση ή ο εργοδότης που το απασχολεί έχει την έδρα της ή την κατοικία του στο έδαφος άλλου κράτους μέλους ».

14 Σημειωτέον ότι η εν λόγω διάταξη δεν εισάγει διάκριση ως προς το αν η μισθωτή εργασία ασκείται με πλήρη ή μερική απασχόληση. Εξάλλου, ο επιδιωκόμενος στόχος θα αποτύγχανε αν έπρεπε να θεωρηθεί ότι η εφαρμογή της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους μέλους περιορίζεται στις περιόδους κατά τη διάρκεια των οποίων ασκείται η εργασία, εξαιρουμένων εκείνων κατά τις οποίες ο ενδιαφερόμενος δεν εργάζεται.

15 Συνεπώς, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί απάντηση ότι το άρθρο 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), του κανονισμού 1408/71 έχει την έννοια ότι στον ασκούντα έμμισθη δραστηριότητα με μερική απασχόληση στο έδαφος κράτους μέλους και υπαγόμενο στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού εφαρμόζεται η νομοθεσία του εν λόγω κράτους τόσο κατά τη διάρκεια των ημερών εργασίας του όσο και κατά τη διάρκεια των υπολοίπων ημερών.

Επί του τρίτου ερωτήματος

16 Ενόψει της απαντήσεως επί του πρώτου ερωτήματος, παρέλκει η εξέταση του τρίτου ερωτήματος.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

17 Με το τέταρτο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά αν η παραπομπή με το άρθρο 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), του κανονισμού 1408/71 στην ισχύουσα νομοθεσία έχει ως συνέπεια να καθιστά μη αντιτάξιμη έναντι του ενδιαφερομένου τη διάταξη του άρθρου 6, παράγραφος 1, περίπτωση α), του AKW, δυνάμει της οποίας « ασφαλίζεται,

σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, οποιοσδήποτε έχει συμπληρωμένο το 15ο έτος της ηλικίας του και κατοικεί στις Κάτω Χώρες ».

18 Όπως προκύπτει από τη Διάταξη παραπομπής, με το άρθρο 6, παράγραφος 1, περίπτωση α), του AKW σκοπείται ο καθορισμός των προϋποθέσεων υπό τις οποίες επιτρέπεται η υπαγωγή στο σύστημα του AKW.

19 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι το άρθρο 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), του κανονισμού 1408/71 έχει ως αποκλειστικό σκοπό τον προσδιορισμό της εθνικής νομοθεσίας που εφαρμόζεται επί των ασκούντων έμμισθη δραστηριότητα στο έδαφος κράτους μέλους. Υπό την έννοια αυτή, δεν σκοπείται ο καθορισμός των προϋποθέσεων για τη σύσταση του δικαιώματος ή την υποχρέωση υπαγωγής σε σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως ή σε έναν από τους κλάδους παρόμοιου συστήματος. Όπως έκρινε επανειλημμένα το Δικαστήριο, εναπόκειται στη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους να καθορίζει τις προϋποθέσεις αυτές (βλέπε ιδίως απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 1982, Koks, 275/81, Συλλογή 1982, σ. 3013).

20 Πάντως, πρέπει να υπομνηστεί ότι, καθορίζοντας τις προϋποθέσεις όσον αφορά τη σύσταση του δικαιώματος για υπαγωγή σε σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να τηρούν τις διατάξεις του ισχύοντος κοινοτικού δικαίου (βλέπε ιδίως απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 1982 στην προαναφερθείσα υπόθεση Koks). Ειδικότερα, οι προϋποθέσεις αυτές δεν μπορούν να έχουν ως συνέπεια τον αποκλεισμό από την εφαρμογή της επίδικης νομοθεσίας των προσώπων στα οποία εφαρμόζεται η εν λόγω νομοθεσία δυνάμει του κανονισμού 1408/71.

21 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), του κανονισμού ορίζει ρητώς ότι ο ασκών έμμισθη δραστηριότητα στο έδαφος κράτους μέλους υπάγεται στη νομοθεσία του κράτους αυτού « ακόμη και αν κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους ». Η διάταξη αυτή στερείται οποιασδήποτε πρακτικής αποτελεσματικότητας αν η ρήτρα περί κατοικίας που επιβάλλει η νομοθεσία του κράτους μέλους, στο έδαφος του οποίου ασκείται η έμμισθη δραστηριότητα, για τους σκοπούς της υπαγωγής στο σύστημα ασφαλίσεως που προβλέπει, μπορεί να επεκταθεί στα πρόσωπα που αφορά το άρθρο 13, παράγραφος 2, περίπτωση α). Όσον αφορά τα εν λόγω πρόσωπα, το άρθρο 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), έχει ως συνέπεια να υποκαθιστά στην προϋπόθεση κατοικίας άλλη προϋπόθεση, βασιζόμενη στην άσκηση της έμμισθης δραστηριότητας στο έδαφος του ενδιαφερομένου κράτους μέλους.

22 Συνεπώς, στο τέταρτο ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι το άρθρο 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), του κανονισμού 1408/71 έχει ως συνέπεια να καθιστά μη αντιτάξιμη, έναντι των προσώπων στα οποία αναφέρεται η σχετική διάταξη, ρήτρα της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας, δυνάμει της οποίας η υπαγωγή στο προβλεπόμενο στην εν λόγω νομοθεσία σύστημα ασφαλίσεως εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος κατοικεί στο κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου ασκεί την έμμισθη δραστηριότητα.

Επί του πέμπτου ερωτήματος

23 Ενόψει της απαντήσεως επί του τετάρτου ερωτήματος, παρέλκει η εξέταση του πέμπτου ερωτήματος.

Επί των δικαστικών εξόδων

24 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η ολλανδική κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Centrale Raad van Beroep με Διάταξη της 28ης Δεκεμβρίου 1988, αποφαίνεται:

1) Ο ασκών έμμισθη δραστηριότητα, συνιστάμενη σε απασχόληση δύο ημερών εβδομαδιαίως ανά δίωρον, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 1, περίπτωση α), σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, του ανωτέρω κανονισμού.

2) Το άρθρο 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), του κανονισμού 1408/71 έχει την έννοια ότι στον ασκούντα έμμισθη δραστηριότητα με μερική απασχόληση στο έδαφος κράτους μέλους και υπαγόμενο στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού εφαρμόζεται η νομοθεσία του εν λόγω κράτους τόσο κατά τη διάρκεια των ημερών εργασίας του όσο και κατά τη διάρκεια των υπολοίπων ημερών.

3) Το άρθρο 13, παράγραφος 2, περίπτωση α), του κανονισμού 1408/71 έχει ως συνέπεια να καθιστά μη αντιτάξιμη, έναντι των προσώπων στα οποία αναφέρεται η σχετική διάταξη, ρήτρα της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας, δυνάμει της οποίας η υπαγωγή στο προβλεπόμενο στην εν λόγω νομοθεσία σύστημα ασφαλίσεως εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος κατοικεί στο κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου ασκεί την έμμισθη δραστηριότητα.

Κακούρης Schockweiler

Mancini O'Higgins Díez de Velasco

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 3 Μαΐου 1990.

Ο γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο πρόεδρος του έκτου τμήματος

K. N. Κακούρης